

Toelichting definitief macrobudget 2023

Deze toelichting biedt inzicht in de vaststelling van het definitief macrobudget 2023 op grond van artikel 69, eerste lid, van de Participatiewet (Pw).

Het definitief macrobudget 2023 is € 643,2 miljoen hoger dan het voorlopig macrobudget 2023 en € 635,2 miljoen hoger dan het definitief macrobudget 2022. De bijstelling ten opzichte van het voorlopig macrobudget is een saldo van positieve en negatieve mutaties en is het resultaat van de verwerking van de realisatiecijfers (volume en prijs) over 2022, nieuwe inzichten in de conjunctuur, effecten van rijksbeleid en de loon- en prijsbijstelling.

Budgettaire mutaties 2023

Tabel 1 geeft de omvang per deelbudget weer van het macrobudget 2023 voor respectievelijk het voorlopig, nader voorlopig en definitief budget. Ook het verschil tussen het voorlopig budget 2023 en het definitief budget 2023 wordt in de tabel weergegeven. Aansluitend volgt een nadere toelichting op de bijstellingen in 2023 voor de verschillende deelbudgetten van het macrobudget.

Raming

Tabel 1. Voorlopig, nader voorlopig en definitief budget 2023 (in miljoenen euro's)

	Voorlopig (A)	Nader voorlopig (B)	Definitief (C)	Vershil (D=C-A)
I. Budget bijstandsuitkeringen	5.637,7	5.599,4	6.242,7	605,0
Bijstand	5.320,7	5.310,0	5.921,4	600,7
IOAW	241,3	216,5	240,7	-0,6
IOAZ	29,6	26,8	29,7	0,1
Bbz	46,1	46,1	50,9	4,8
II. LKS-budget	377,2	366,1	415,3	38,1
Budget (voor uitname vangnet*)	6.014,9	5.965,5	6.658,1	643,2
Waarvan uitname voor vangnetuitkeringen	1,2	1,2	1,2	0,0
Totaal te verdelen macrobudget	6.013,7	5.964,2	6.656,8	643,2

*Waarvan € 1,2 mln. gereserveerd is in verband met de in 2023 uit te keren vangnetuitkeringen 2021.

Deelbudget algemene bijstand

Tabel 2 geeft een uitsplitsing van de wijzigingen in de raming tussen het voorlopig en het definitief bijstandsbudget 2023. Deze zijn in tabel 2 onderverdeeld naar conjunctuur, realisatie, rijksbeleid en loon- en prijsbijstelling. Het budget is samengesteld uit het geraamde gemiddelde volume en de gemiddelde prijs. Tabellen 2a en 2b geven de bijstellingen voor deze componenten afzonderlijk weer. Per saldo is het definitief bijstandsbudget met € 601 miljoen naar boven bijgesteld.

Tabel 2 Uitgaven en mutaties algemene bijstand 2023 (in mln. euro's)

Voorlopig	5.320,707
Conjunctuur	-19,090
Loon- en prijsbijstelling	561,545
Uitvoering	-42,455
Effecten Rijksbeleid	100,682
Totaal mutaties	600,683
Definitief	5.921,390

Tabel 2a: Raming volumemutaties algemene bijstandsuitkeringen 2023 (dzd.)

Geraamd gemiddelde volume (voorlopig)	338,126
A. Conjunctuur	-0,928
B. Realisaties 2022	-3,736
C. Effecten Rijksbeleid	6,306
Totaal mutaties	1,642
Geraamd gemiddelde volume (definitief)	339,768

Tabel 2b: Gemiddelde prijs algemene bijstandsuitkeringen 2023 (dzd. Euro's)

Gemiddelde prijs (voorlopig)	15,736
Realisatie 2021	0,048
Effecten Rijksbeleid	0,000
Loon- en prijsbijstelling	1,644
Totaal mutaties	1,692
Gemiddelde prijs (definitief)	17,428

Toelichting tabellen:

A. Conjunctuur

Het macrobudget 2023 is op basis van de conjunctuur met € 19,1 mln. naar beneden bijgesteld. Deze bijstelling bestaat uit een bijstelling als gevolg van de nieuwe werkloosheidsraming van het CPB van - € 14,3 mln. en de 50%-doorwerking van de ramingsfout in 2022 (- € 4,8 mln.).

Nieuwe werkloosheidsraming CPB: Omdat het CPB nu voor 2023 een minder grote toename in de werkloosheid voorspelt, wordt er voor 2023 een kleinere stijging in het bijstandsvolume voorspeld. Als gevolg van de bijstelling in de werkloosheidsverwachtingen, is de bijstandsraming met € 14,3 mln. naar beneden bijgesteld.

50% doorwerking ramingsfout 2022: het gerealiseerde volume in 2022 is lager uitgevallen dan de CPB-bijstandsraming voor 2022. Deze ramingsfout voor 2022 werkt voor 50% door in het budget voor het volgende jaar. Dit leidt tot een neerwaartse bijstelling van € 4,8 mln. in het macrobudget 2023.

B. Realisaties

Gedurende 2023 zijn de realisatiecijfers over uitvoeringsjaar 2022 bekend geworden. Het verwerken van de uiteindelijke volumerealisaties van 2022 van het CBS heeft een neerwaarts effect van € 59 mln. op de uitgaven. De verwerking van de definitieve uitgavencijfers van gemeenten over het jaar 2022 (SiSa) leidt tot een opwaartse bijstelling van € 16,5 mln. via een correctie op de prijs. In totaal zorgt de verwerking van de realisaties 2022 voor een neerwaartse bijstelling van € 42,5 mln. in 2023.

C. Effecten rijksbeleid

Aanpassingen in beleid leiden per saldo tot een opwaartse bijstelling van € 100,7 mln. Deze bijstelling komt met name door het inboeken van een effect voor de verhoogde taakstelling van statushouders in 2023 (€ 98,9 mln.). Doordat de Banenafpraak landelijk niet is gehaald vervalt daarnaast een klein deel van de eerder ingeboekte besparing op de Banenafpraak (€ 1,8 mln.).

D. Loon- en prijsbijstelling

Met de loon- en prijsbijstelling wordt het macrobudget op het prijspeil van het desbetreffende jaar gebracht. Per 1 januari 2023 is het wettelijk minimumloon met 10,15% verhoogd. Naast de reguliere indexatie is er sprake van een bijzondere verhoging van 8,05%. Hierdoor stijgt ook de hoogte van de bijstandsuitkeringen. Deze prijsbijstelling is bij de definitieve vaststelling van het macrobudget 2023 meegenomen. Dit leidt tot een verhoging van de gemiddelde prijs per uitkering per jaar van € 1.644. Hierdoor stijgt het bijstandsbudget in 2023 met € 561,5 mln.

Budget loonkostensubsidie

Het budget voor loonkostensubsidie bedraagt € 415,4 mln. Dit is opgebouwd uit een geraamd volume van 37.630 loonkostensubsidies en een geraamde gemiddelde prijs van € 11.038. In tabel 3 wordt de totale budgettaire mutatie uitgesplitst naar volume en prijs.

Door de verwerking van volumerealisaties 2022 is het verwachte volume met 2.498 uitkeringen naar beneden bijgesteld (- € 25 mln.). Door verwerking van de uitgavenrealisaties 2022 is de prijs met € 426 naar boven bijgesteld (+ € 16 mln.). De minimumloonsverhoging per 1 januari 2023 zorgt voor een verdere opwaartse bijstelling van de prijs van een loonkostensubsidie met € 1.212 (€ 47,1 mln.). Per saldo wordt het budget voor loonkostensubsidies met € 38,1 mln. naar boven bijgesteld.

Overige deelbudgetten

Hieronder worden de mutaties in de overige deelbudgetten van het macrobudget toegelicht. Tabel 1 (zie pagina 1) geeft de budgettaire mutaties weer, tabel 3 splitst deze uit naar volume en prijs.

De **IOAW** is per saldo met € 0,6 mln. neerwaarts bijgesteld t.o.v. het voorlopig budget 2023. Dat is het saldo van een neerwaartse bijstelling vanwege de verwerking van volumerealisaties voor 2022 (- € 13,9 mln.), de verwerking van de uitgavenrealisaties uit SiSa (- € 1,6 mln.), de loon- en

prijsbijstelling waaronder de verhoging van het wettelijk minimumloon (+ € 24,5 mln.) en een neerwaartse bijstelling vanwege de vertraagde doorstroom vanuit de WW (- € 9,5 mln.).

De **IOAZ** is per saldo met € 0,1 mln. opwaarts bijgesteld in 2023. Dat is het gevolg van verwerking van de volumerealisaties voor 2022 (- € 2,6 mln.), de uitgavenrealisaties (- € 0,3 mln.) en de loon- en prijsbestelling (+ € 3,0 mln.).

Het **Bbz** (levensonderhoud zelfstandigen) is in 2023 opwaarts bijgesteld met € 4,8 mln. Dit is het gevolg van de loon- en prijsbijstelling.

Tabel 3. Overige deelbudgetten 2023 naar volume (in dzd.) en prijs (€ x 1.000)

Deelbudget	Voorlopig budget		Definitief budget		Verschil	
	Volume	Prijs (€)	Volume	Prijs (€)	Volume	Prijs (€)
LKS	40,127	9,400	37,630	11,038	-2,498	1,638
IOAW	15,417	15,650	13,914	17,297	-1,503	1,648
IOAZ	1,753	16,877	1,602	18,547	-0,151	1,670
Bbz 2004	2,830	16,303	2,830	17,999	0,000	1,696